

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Den 9. juni 2023
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 51-23

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering Kommissionens udkast til gennemførelsesretsakt om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/904 vedrørende beregning, verifikation og indberetning af data om indholdet af genanvendt plast i engangsplastdrikkeflasker i overensstemmelse med artikel 6(5) og artikel 13(1) og (4) i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/904 om reduktion af visse plastikprodukters miljøpåvirkning. (Komitésag)

Forslaget er sat til afstemning i den tekniske tilpasningskomité med frist den 19. juni 2023.

En vedtagelse af forslaget vil ikke i sig selv have indflydelse på beskyttelsesniveauet for miljø i Danmark, da gennemførelsesretsakten udelukkende omfatter metode for beregning af målsætninger vedtaget i engangsplastikdirektivet samt formatet for indrapportering af data.

Regeringen agter at stemme for.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen

Den 9. juni 2023
MIM 51-23

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG**Kommissionens udkast til gennemførelsesretsakt om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/904 vedrørende beregning, verifikation og indberetning af data om indholdet af genanvendt plast i engangsplastdrikkeflasker i overensstemmelse med artikel 6(5) og artikel 13(1) og (4) i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/904 om reduktion af visse plastikprodukters miljøpåvirkning. (Komitésag)****Resumé**

Kommissionen har forelagt en gennemførelsesretsakt om fastlæggelse af metode for beregning, verifikation og indberetning af data om indhold af genanvendt plast i markedsførte engangsplastdrikkeflasker (Komitésag). Gennemførelsesretsakten følger af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/904 om reduktion af visse plastikprodukters miljøpåvirkning (engangsplastikdirektivet). Forslaget er sat til afstemning i den tekniske tilpasningskomité med frist [den 19. juni 2023]. Forslaget indeholder tekniske specifikationer og format for rapportering, som følger af engangsplastdirektivets artikel 6, stk. 5, og artikel 13, stk. 1 og 4. Gennemførelsesretsakten forventes ikke at medføre væsentlige økonomiske konsekvenser. Regeringen agter at stemme for.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt en gennemførelsesretsakt om fastlæggelse af metode for beregning, verifikation og indberetning af data om andelen af genanvendt plast i visse drikkeflasker. Gennemførelsesretsakten fastlægger reglerne for beregning og verifikation af de mål, der er fastsat i artikel 6, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/904 om reduktion af visse plastikprodukters miljøpåvirkning (herefter engangsplastdirektivet), herunder målsætninger for en minimumsandel af genanvendt plast på hhv. 25 pct. i 2025 i drikkeflasker af PET-plast og 30 pct. i 2030 for alle drikkeflasker af engangsplast omfattet af direktivet.

Forslaget har hjemmel i engangsplastdirektivets artikel 6, stk. 5, og artikel 13, stk. 4, 3. led.

Forslaget behandles efter en undersøgelsesprocedure i den tekniske tilpasningskomité nedsat under affaldsdirektivet. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget/inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen

ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget er sat til afstemning i den tekniske tilpasningskomité med frist den [19. juni 2023].

Formål og indhold

I henhold til engangsplastdirektivets artikel 6, stk. 5, skal medlemsstaterne sikre, at drikkeflasker af engangsplast, der er fremstillet af polyethylen terephthalat (PET) som den primære komponent, fra 2025 indeholder mindst 25 pct. genanvendt plast, beregnet som et gennemsnit for alle PET-flasker, der er markedsført i medlemsstatens område. Drikkeflasker af engangsplast af alle plasttyper skal desuden fra 2030 indeholde mindst 30 pct. genanvendt plast, beregnet som et gennemsnit for alle sådanne drikkeflasker, der markedsføres i Danmark. Kravet om indhold af genanvendt af plast i drikkeflasker har til formål at understøtte efterspørgslen på genanvendt plast, der sikrer, at investeringer i genanvendelse af plast bliver rentable. Kravet forventes at mindske trækket på naturens ressourcer til produktion af ny plast.

Drikkeflasker omfattet af artikel 6, stk. 5, er drikkeflasker, der er engangsplastprodukter som defineret i direktivets artikel 3, nr. 2, med en kapacitet på op til tre liter, herunder kapsler og låg til disse, dog ikke:

- a) drikkeflasker af glas eller metal med kapsler og låg af plast;
- b) drikkeflasker, der er beregnet og anvendes til fødevarer til særlige medicinske formål som defineret i artikel 2, litra g), i forordning (EU) nr. 609/2013, der er i flydende form.

I henhold til engangsplastdirektivets artikel 13, stk. 1, skal medlemsstaterne til Kommissionen hvert kalenderår rapportere oplysninger om genanvendt indhold i drikkeflasker for at påvise opfyldelsen af målene fastsat i direktivets artikel 6, stk. 5. Den første rapporteringsperiode er kalenderåret 2025.

Kommissionen har fremlagt en gennemførelsesretsakt, der fastlægger en metode for beregning og verifikation af målene for indhold af genanvendt plast i drikkeflasker i overensstemmelse med engangsplastdirektivets artikel 6, stk. 5. Retsakten fastlægger desuden formatet for medlemsstaternes rapportering af data til Kommissionen om genanvendt plast i drikkeflasker i overensstemmelse med engangsplastdirektivets artikel 13, stk. 1 og 4.

Andelen af genanvendt plast i drikkevareflasker skal ifølge retsakten, beregnes ved at dividere vægten af genanvendt plast, der anvendes i markedsførte drikkeflasker, med vægten af alle drikkeflasker, der markedsføres. Vægten af en drikkeflaske skal inkludere alle flaskens dele, herunder selve flasken, låg og etiketter.

Genanvendt plast omfatter ifølge retsakten kun materiale, der har indgået i en genanvendelsesoperation i henhold til definitionen af "genanvendelse" i artikel 3, nr. 17, i direktiv 2008/98/EF (affaldsrammedirektivet), og som er defineret som "post-consumer plastic waste", dvs. plastaffald fra plastprodukter, der har været markedsført. Det betyder, at plastaffald, der genereres under produktions- eller fremstillingsprocesser, ikke kan tælle med som genanvendt plast ift. beregning af efterlevelse af kravene til genanvendt indhold på hhv. 25 pct. i 2025 og 30 pct. i 2030. Det er desuden kun mekanisk genanvendt plast, der tælles med som genanvendt plast. Dette skyldes, at det ikke er muligt at adskille kemisk genanvendt plast fra virgint plast i de overensstemmelseserklæringer, hvor genanvendt indhold af plast skal aflæses. Kommissionen planlægger at komme med et udkast til en ændring af retsakten, der skal inkludere en metode for beregning, verifikation og indberetning af data om indhold af kemisk genanvendt plast i engangsplastdrikkeflasker.

Det fremgår af retsakten, at medlemsstaterne skal indhente data om indholdet af genanvendt plast hos 'de økonomiske operatører'. Vægten af genanvendt plast skal beregnes ud fra den procentdel af genanvendt plast, der er oplyst i drikkeflaskernes overensstemmelseserklæringer efter forordning 2022/1616. Overensstemmelseserklæringerne følger plast, der er fødevarekontaktmateriale i hele værdikæden, og retsakten bygger således videre på et system, der allerede fungerer. Økonomiske operatører skal på baggrund af overensstemmelseserklæringerne beregne vægten af genanvendt plast og indberette data herom og data om drikkeflaskernes samlede vægt til myndighederne i den pågældende medlemsstat. Kommissionen har oplyst, at etiketter også betragtes som fødevarekontaktmateriale. Kommissionen oplyser, at der bør være en overensstemmelseserklæring på etiketter på PET-flasker, da PET ikke er en absolut barriere.' De økonomiske operatører' defineres som ledere af en fødevarevirksomhed og konverteringsvirksomhedsledere, der markedsfører drikkeflasker. Dvs. at den producent, der først tilgængeliggør plastflasken på det danske marked, enten tom eller påfyldt, skal indrapportere vægten af genanvendt plast samt den samlede vægt af markedsførte engangsplast drikkeflasker til myndighederne.

Beregningsmetoden med anvendelse af overensstemmelseserklæring efter forordning 2022/1616 lægger sig op af den metode for indberetning af indhold af genanvendt plast, der er præsenteret i Kommissionens udkast til emballageforordning.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesretsakt til et allerede vedtaget direktiv. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der gælder ikke i dag en pligt for virksomheder til at beregne og indberette data til miljømyndigheder om indhold af genanvendt plast i drikkeflasker.

Beregningsmetoden, der er angivet i Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt, bygger på de oplysninger og overensstemmelseserklæringer, der følger af forordning 2022/1616 om materialer og genstande af genanvendt plast bestemt til kontakt med fødevarer. Der er dermed ifølge Kommissionen tale om oplysninger, som virksomhederne allerede i dag er i besiddelse af.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Afgørelser, jf. TEUF art. 288, der vedtages af Kommissionen, er bindende for adressaten uden implementering i national ret. En afgørelse, der pålægger medlemsstaterne rapporteringsforpligtelser vil således gælde for Danmark uden yderligere nationale lovgivningsmæssige tiltag.

Nærværende forslag vil således, når den er vedtaget, sammen med bestemmelserne i engangsplastikdirektivets artikel 13 udgøre det regelsæt, som Danmark skal overholde. Producenterne skal indberette de data, som er nødvendige for at Danmark kan foretage afrapportering til Kommissionen i overensstemmelse med Kommissionens gennemførelsesafgørelse.

Det forventes fastsat ved bekendtgørelse, at de økonomiske operatører skal efterleve retsakten ved indrapportering af data til Miljøstyrelsen.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Det vurderes, at det vil kræve 120 timer hos MST årligt at administrere indberetning af data fra virksomheder, udfylde skemaer i retsaktens bilag og rapportere data til Kommissionen.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at der vil være administrative omkostninger for erhvervslivet i forbindelse med indrapportering af data. Konsekvenser består i, at virksomheder der markedsfører drikkeflasker af engangsplast årligt skal indberette hhv. mængden af genanvendt plast og total mængde plast i de drikkeflasker af engangsplast, som er markedsført på det danske marked i det foregående kalenderår. Disse administrative konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil ikke i sig selv have indflydelse på beskyttelsesniveauet for miljø i Danmark, da gennemførelsesretsakten udelukkende omfatter metode for beregning af målsætninger vedtaget i engangsplastikdirektivet samt formatet for indrapportering af data.

Høring

Sagen har været i høring i Miljøspecialudvalget. I forbindelse med høringen er der kommet høringssvar fra Bryggeriforeningen (BF) og Dansk Retursystem A/S.

BF er kritiske over for, at låg og etiketter er inkluderet i vægten af flasken, når der skal indberettes om markedsført mængde, da disse to dele i dag ikke kan fremstilles af genanvendte materialer. Ifølge BF betyder inklusionen af låg og etiketter, at der reelt vil være krav om en højere procentdel genanvendt plast end den ved direktivet fastsatte. BF mener derfor, at forslag om at inkludere låg og etiketter i beregningen, vil være et negativt incitament for yderligere vægtreduktion af PET-flasker, da låg ved vægtreduktion vil udgøre en større procentdel af flasken. Derudover mener BF, at når en risikovurdering af etiketter viser, at der ikke kan ske afsmitning til fødevarer, er etiketten ikke omfattet af reglerne om fødevarekontaktmaterialer, og derfor vil der ikke foreligge en overensstemmelseserklæring på etiketterne. Dette er problematisk, da indholdet af genanvendt plast ifølge gennemførelsesretsakten skal dokumenteres via disse overensstemmelseserklæringer. BF mener, at etiketter bør anses som "de minimis" og derfor ikke medregnes. Endvidere bemærker BF, at der er ikke refereres til etiketter i engangsplastdirektivet, og stiller derfor spørgsmål til, om der er hjemmel til at udvide anvendelsesområdet via en gennemførelsesretsakt.

BF er kritiske over for, at der i forslagets artikel 5, stk. 2 står "each bottle" (hver flaske), idet andelen af genanvendt plast skal opgøres som et gennemsnit af markedsførte drikkeflasker.

BF mener, at opgørelsen af andelen af genanvendt plast ikke bør være årligt, men kun i 2026 for året 2025 og igen i 2031 for året 2030. BF mener, det er administrativt og økonomisk unødvendigt for både markedet og myndighederne at gennemføre en opgørelse hvert år.

Bryggeriforeningen er positive over, at genanvendelsesprocenten aflæses via produkternes overensstemmelseserklæringer.

Dansk Retursystem A/S bemærker, at det ikke er hensigtsmæssigt, at låg indgår i den samlede beregning for overholdelse af kravene i 2025 og 2030, da lågene i dag ikke er mulige at genanvende til ny fødevarekontaktmateriale.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt forventes der at være opbakning til forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen bemærker, at Kommissionen har udarbejdet et forslag til en gennemførelsesretsakt, der følger direktivets intentioner, og som danner ramme for præcise indberetninger for at leve op til direktivets forpligtelser. Regeringen agter at stemme for forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forslaget om Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. oktober 2018.